

AVGVSTAE PROLI
ARCHIDVCI AVSTRIAE
GENETHLIACON.

In Aula Maxima Collegij Romani dictum

A B A V C T O R E

P. V B E R T I N O C A R R A R A

E S O C I E T A T E I E S V.

R O M Æ,

Apud Ioannem Baptistam Bussottum. M. DC. LXXVIII.

S V P E R I O R V M P E R M I S S V.

INVESTMENT

PROPERTY

OF THE

STATE OF NEW YORK

IN SENATE

January 1, 1881

REPORT

R. O. M. E.

Printed by the State Printer, Albany, N. Y.

STATE OF NEW YORK

EMINENTISSIMO PRINCIPI
C A R O L O P I O
 S. R. E. CARDINALI

Regnorum , & Prouinciarum hæreditariarum
 Augustissimæ Domus Austriacæ
 Protectori ,

Sacrique Rom.Imp. & Inclytæ Nationis Germanicę
 Comprotectori .

V BERTINVS CARRARA FEL.

PICI carminis Maiestatem nulli magis aptari
 fas est Eminentiss. Princeps, quàm Cesarum
 laudibus . Maximos enim inter mortales id
 scribendi genus potissimum decet , quod in
 Poëtica maximum est . Omnes hic ego Austria
 Cæsares miscui , ut è cunctis unum facerem,
 omnibus parem , qui non opus haberet ad pueritiæ rudimentum
 exempla quærcere extra suos . Genethliacon igitur , quod auribus
 iam pridem tuis exhibui, nunc etiam oculis reddo . Tenebricosum

quidem opus ingenij, & nec luce dignum, nec Proli Serenissima
 consensaneum. At quemadmodum positis ad nascentem diem India
 populis, tamen in corpore color noctis est, ita ab Austriae Sole recenter
 exorto, tenebrae in carmen inductae, à magnitudine lucis Apolline
 caligante. Verùm hoc saltem titulo fore tibi non ingratum confido,
 quòd Austriam loquitur, cuius triumphis vel extra bellum visus
 es militare in Fratris dextera toties victrici, quem nouissimè
 raptum nè dicam à flammis, an consecratum, lugendum negasti,
 Inuidiosum reputans mori pro Caesare, non lamentabile. Certastis
 igitur ambo de Constantia mentis nobiles animae; Ille nec mortem
 ferre fortiùs potuit, nec Tu dolorem. Accedit, quòd ex aequò ipse
 arduas in pace curas sic administras eloquio, dexteritate, consilio,
 ut satis liqueat, ad Austriae gloriam non minùs Te prodigum
 sudoris, quàm ille sanguinis fuerit. Plura dici de te idem ipse
 vetas, ubi dicendum de Caesare, nec has modicas licèt, admitteres;
 nisi & istae in laudem Principis cederent. Vale.

NAsceris ò longum populis Votum, Alta propago
 Austriadum, quos Cæsareos plusquā omnia regna
 Mens augusta facit. Quā plenus imagine Patris
 Occurris! Nosco geminas in vertice flammās,
 Vagitumque grauem, qualem fuisse deceret
 Dictæo sub monte Iouem. Ne classica belli
 Audiri prohibete sonum, velut horrida quondam
 Tympana Curetum, Corybantiaque æra fragorem
 Edere certabant, per linguæ exordia primæ
 Iuppiter ad tonitrus cum iam proluderet infans.
 Vagiat Austriacus Cæsar; Vagitus in hostes
 Plus poterit, quā mille tubæ; det murmura labris,
 Feruere Germanos coget, pallefcere Thraces
 Plus pauidos, quò plus quærent celare pauorem.

Quod poteras sperare, tenes Europa; timere
 Quod poteras Othomanne, times; de Cæsare nato
 Sollicitus nè quære tua præfagia Delpho;
 Scire potes bellis genitum, quem bella dedere.
 Scilicet audito lituorum murmure Partus,
 Teutonicamque sonare tubam; genitrice relicta
 Emicuit, fremituque rudi clamauit ad arma;
 Forsitan & Patris iam festinaffet ad hastam,
 Mollia ni teneras arctassent vincula palmas.

Tu modò blande Puer, cui toto munus ab Orbe

Nauigat, e viridi delectæ gurgite gemmæ
 Cui veniunt, tereti meditata crepundia collo,
 Insutoque graues auro, cui Roma laborat
 Fasciolas, multoque sonat cruciata Cyclope
 Lamina, quâ lateris custos effulgeat ensis,
 Gaudeat & gracilis properata casside ceruix;
 Nostræ etiam munus ne dedignare Camœnæ,
 Quæ tibi dum seriem veterum monstrabit Auorum,
 Exemplis cresces, & lacte fouebere Patrum.

Fortè acies geminas geminum diuisit in Orbem
 Austria, hyperboreasque videns hînc Cæsaris arces,
 Hispanas illinc; Quis me felicior inquit,
 Quæ super Auroram, supremaque Memnonis arua,
 Et super Atlantis metas mea regna relaxans
 Austriacum feci Solem, quascumque per oras
 Ætheris, ignotus nobis, vel cognitus errat,
 Cogitur esse meus: Mea gloria currit vtroque
 Sydere, quin sonitus metuendi nominis intrat,
 Quò sol ire timet: Sed non hæc maxima laudum est.
 Quæ veniunt extra, non inter nostra repono,
 Et iactare pudet, Fortuna accepimus Vrbes,
 Augustos dedimus. Vos me mea clara Propago,
 Vos Dominam facitis Borealis lumina Mundi,
 Alberti, Carolique, & Nomina magna Rodulfi,
 Fernandi, Friderici, & tû Maxime Regum,

Terrarumque caput LEOPOLDE, ingentia regna,
 Cuius fama potest, vbi desint arma, tueri.
 Est tamen vnde querar, nam felicissima matrum
 Cum semper fuerim, tantorum cincta Nepotum
 Agmine, vt obliquo me lumine Roma videret
 Prole superba sua, & plusquam Berecinthia felix;
 Cæsareo modò de populo vix vnica restat
 Ceruix, quàm moles regni inclinata recumbit.
 Quamuis si solùm præsèntia pendere vellem,
 Nil mihi fas esset de te Fortuna dolere,
 Pensat enim numeri damnum, qui præsudet vnus.
 At ventura mouent: neque enim mihi paruulus Hères
 Vlnis ludit adhuc, qui mox crescentibus annis
 Fulciat Herculeis genitorem Atlanta lacertis.
 Hunc Superi dederant, quem dum complexa fouebam
 Imperio, vt florem vernæ fauor educat auræ
 Nimpharum decori, superadstitit inuida Clotho.
 Tunc mea fortè puer pendebat candida circum
 Vbera, tam similis matri, similisque parenti,
 Quàm sibi, quem simul ac vidit rapit effera; quin nec
 Visum morte reor; nam si vidisset, amasset
 Vel Lachesis, feritas & delinita fuisset.
 Cæca igitur librata manu volitauit arundo,
 Vulnere quæ geminas animas traiecit in vno,
 Dilectum Infantem vitalibus abstulit auris,

Meque mihi : Riguere labris tunc frigida nostris
 Oscula, ceu pueri facies, mea palluit æquè;
 Omnibus ægra modis, expes, miserandaque flebam,
 Hostibus atque meis poteram quoque flenda videri.
 Ex illo series non interrupta malorum,
 Accessit Matris mox lamentabile funus,
 Cæsaris inde salus, pudor heu, tentata veneno,
 Sed fileo; menti vel tutæ immania facta
 Sunt metuenda tamen; pars est meminisse doloris.
 Vos modo Teutonico vigilantia Numina Mundo,
 Quem tempestiuum forsân rapuistis Olympo,
 Si quid vota valent, LEOPOLDO reddite Natum,
 Altera si Coniux nunc est, sit & altera proles,
 Debita quæ fuerant illi, huic date tempora vitæ,
 Addite quin vitæ cum tempore, tempora famæ.

Finierat, Cœlumque tuens immota filebat;
 Causam vultus agit, lacrymæque per ora volutæ
 Nescio quid maius verbis potuere mereri.
 Protinùs ex alto demittitur Æthere Diua
 Arbitra regnorum, quæ consolantia verba
 Diceret, illa volans, vbi constitit Austria venit,
 Quòque magis possent mortalia lumina contra
 Stare Deam, positos circum capita alta nitores
 Exuit, amplexuque dato: Saluè Austria dixit.

Illa ego diuinæ sum mentis filia, rerum

Maxima molitrix, ignoto nomine vulgus
 Quam Fortuna vocat ; diademata demere Regum
 Frontibus, ac donare meum est, me Regna iubente
 Surgunt, meque cadunt : nec sic mortalia verso,
 Vt si felicem muto de paupere, tunc me
 Pœniteat fecisse ; placent, semperque placebunt
 Quæ placuere semel, cui sola placere necesse est
 Optima : libertas nec ob id, vel summa potestas
 Creditur esse minor ; mea me decreta coercent,
 Quod non posse volo, solum me posse negabo.
 Romanis rerum dominis donauimus olim
 Terrarum imperium, nomenque potentis Iuli
 Misimus è stirpe in stirpem ; prius alta Neronum,
 Gens tulit, excepit mox Flauia, deinde rotatum est
 Per varias Regum diadema volubile frontes,
 Austriadum æterna donec ceruice federet.
 Vi fundata diu nequeunt consistere regna,
 Quæ donat Pax alma, manent. Sic illa Quiritum
 Cui sine fine datos spondebat Iuppiter annos,
 Quærit se fortuna nec inuenit. Abscidit ætas
 Stirpis Iuleæ seriem, nec noscere fas est,
 Flauia Gens vbi sit ! causas nè quære ruinæ
 Qui dedit imperium, Mars abstulit. Austria tradit
 Vnanimis tibi Cæsareum diadema Senatus
 Stabis, & æternas non Mars, non Tempus habenas

Excutient manibus, nec quàm bene ſceptra miniſtres
 In dubium populi venient, ratione probaris
 Regno digna priùs, quàm regnes, eſſe ne poſſunt
 Degeneres, ſibi quos animi peperere Regentes!
 Hinc tua Progenies tercentum ducta per annos
 Floruit, Inuidiaque fauente, & Tempore regnat.
 Huius ego Imperio cum non ſatis vnicus eſſet,
 Orbem alium genui: Magna illa æraria terræ
 Pallentesque ſpecus auro, vicinaque Diti
 Limina non homini metuenda cupidine lucri,
 Quæ neque Pellæi tetigit Fortuna tyranni,
 Non domitor mundi terrà, pelagòque Quirinus
 Inuaſit populus, quò non penetrauit auari
 Spes Crœſi, Craſſique furor, quæ per ſua nunquam
 Somnia ſunt auſæ Graijs promittere Muſæ,
 Seruauit Auſtriacis. hæc ſunt, hæc aurea regna,
 Non quæ Saturno fabricaſtis ſæcula, vates.

Et dubitas Prolem Auguſtam num ſydere dextro
 Reſpiciant ſuperi? Quòd ſi Fortuna reſlare
 Viſa tibi, & vaſtæ corpus decreſcere molis;
 Hos ſortis nimium excelsæ, nimiumque potentis
 Mores eſſe ſcias; non inconcuſſa manere,
 Aſt inuiſta poteſt. Quercus nutare cacumen
 Flante poteſt Borca, radix immota, manetque
 Pondere tuta ſuo; quamuis vt nulla ſuarum

Maximus Oceanus dispendia sentit aquarum,
 Quantum etenim egeritur, tantū aduenit; Austriadum sic
 Imperium sentire nequit, vel damna, vel vlla
 Incrementa sui; vestræ hæc quoque gloria gentis,
 Quam vel damna iuuant, iacturaque sola probare
 Quàm pateant sua sceptrā, potest: vel regna, vel vrbes
 Enumerant Reges alij, sola Austria Mundos.
 Fortunæ nescire modum plerumque potestas
 Magna solet, rabidique volunt solam esse Tyranni
 Sæuitiam Regni fructum, nisi semper in armis
 Stet folium, regnare negant, nec vincere quærunt,
 Sed certare volunt, belli victoria bellum est.
 Austriacis regnare datum; sed vasta potestas
 Quod debet potuisse, potest; pro Numine pugnat,
 Et cuius defensor adest, defenditur armis.
 Hæredem cuperes, qui sustentare capaci
 Sceptrā manu valeat, foliumque implere paternum?
 Nè dubita, veniet LEOPOLDI è sanguine Proles
 Tantos lenitura metus; nil clarius illā
 Indole spectabis. Iam Numen, & ipsa laboro
 Magnam animam, sudantque Atauī formare Nepotem.
 Quoque magis possis venienti occurrere sorti,
 Mecum agē carpe viam, ducam quā dulcis Imago
 Prolis adorandæ, LEOPOLDO proxima regnat
 Inter maiorum simulacra Augusta suorum.

Illic erudies simulata in imagine amorem,
Falsaque cum dederis proludent oscula veris.

Hec ait; excelsoque iubet considerare curru,
Iamque ruunt, geminisque grauis Quadriga Deabus
Alta petit, volitant aquilæ per inane iugales
Ambitione citæ: Quas non audita regentis
Virga, aut calcar agit, maiestas ponderis vrget;
Quæque viam pressere rotæ, se vellere lucis
Vestit iter, puroque aër inscribitur auro.

Astra super locus est, opifex vbi prouida rerum
Altiùs è solij despectat vertice terras;
Naturæque vices certas, incertaque fata
Ire iubet, Regesque legit quæcunq; regantur.
At prius ad vitæ quàm lumina proferat, vmbrat,
Et parit ideas; animas mox iura daturas
Ducit ab exemplo, similique ab imagine condit.
Hæc illæ sese tollebant ordine longo
Regales vmbræ, vel quæ tibi iura dederunt
Græcia, vel quarum Babylon audiuit habenas,
Aut quæ Roma diù nequijt seruire coacta.

At qua parte polus radiat meliore sereno,
Austriadum simulacra sedent, sed nobile Regum
Depositum, lucis niueo velatur amictu,
Huc vbi deueniunt, mora nulla, æterna Virago
Siparium reteggit venerabilis Amphitheatri.

Hæsit ad aspectum miratrix Austria pompæ,
 Nec secus obstupuit, quàm si velamine aperto
 Scænalis ludi, spectatrix turba videret
 Stare cothurnatum folio radiante Neronem.
 Tum sic Diua loqui, quem cernis in ordine primum,
 Antiquum facie, atque æui caligine sacrum,
 Rodulfus, clarum regni caput, vnde per omnes
 In Numen pietas descendit auita Nepotes.
 Venatu felix, sterilis cui gloria syluæ
 Tot sceptris fecunda fuit, de rure secuta est
 Quem reducem, longi non rustica pompa triumphi
 Sanguine stillantes cerui, transfossa bisontum
 Tergora, semineces apri, seruataque ludis
 Tigris, & ad plausus Leo deducendus arenæ;
 Sed solium, fasces, Aquilæ, diademata, regna.
 Quem propè non nè vides habitu bellantis vt hostes
 Terret adhuc, fractumque in casside murmur anhelet!
 Hic ille Albertus; vel Daco iudice, quem tu
 Alcide conferre soles, non balteus olli
 Thermodoontiacus, non custos diuitis horti,
 Nesciaque hydra mori, non Tybris, non Erymanthi,
 Inuictusque metus Lybiæ, sed Marte Boemo
 Turbidus Octocarus, Dioterus, & Theobaldus,
 His super Adolfus par hostibus omnibus vnus,
 Æmulus imperij dextra metuendus, & astu,

In laudem cessere, utrosque expende labores;
 Tam super Alciden nihil esse fatebere maius,
 Quàm super Albertum. qui facta hæc perlegit, illa
 Haud fieri potuisse, negat; mendacia veris
 Inuenere fidem. Proh quanta potentia formæ,
 Quantum oris nitidi Friderico contigit, omnes
 Vnius in vultu exhausit natura colores.
 Nomine signaris Pulchri pulcherrime Regum.
 Attamen & parcè de te tua forma locuta est;
 Quòd simul, & mentis dotes, & corporis æquet,
 Nullum nomen habes. Titulorum quidquid in omnes
 Spargitur, vna domus confert, Magnosque, Piosque
 Pacificos, Fortes, Fortunatosque, Potentesque
 Augustos omnes, omnes sua fata prementes,
 Hæc dedit. An ne vides quanto se vertice tollant
 Tergemini Ferdinandi ! patrimonium Mundi
 Diuide in hos, erit angustum, quod fratribus illis
 Musa dedit, non terra, fretum, non sufficit Æther.

Quis tacitum faciet te maximus Æmiliane
 Pendentem scopulo; circumque infraque videntem
 Lustra, feras, cautes, cuncta intentantia lethum
 Spectabas, poterasque mori formidine mortis.
 Nauigium Imperij decimæ timor vltimus vndæ
 Tunc super errasset, nisi Numen ab axe vocatum
 Triticæ sub nube, metus ad Tartara pulsos

Misisset, regnumque anima seruasset in vna.

Vis regnatorem Carolum, vultumque videre,
 Quo sese tantum passa est Fortuna minorem?
 Hic vir, hic est, cuius Romano carmine dignum
 Nomen & historia; si sæcula fortè futura
 A tè nosse volent, dic vno Cæsare victam
 Europam, domitam Lybiam, Tunetumque subactam
 Adde triumphatos Reges, pulsumque Vienna
 Ante tubam Solimanum, dic Geldrica bella,
 Saxoniam nullo finitam sanguine pugnam,
 Adde per Italiam currus regaliter actos,
 Asslantemque metu loca tuta, suamque ferentem
 Et bellum pacemque manu, dic per mare magnum
 Victrices egisse rates, Peruanaque sceptrum
 Adieciſſe ſuis, Magnus quòd vincere regna
 Sciuerit, at maior quòd ſe poſt omnia vicit;
 A Carolo Carolus mundo ſpoliatus vtroque eſt.

Atque hinc Cæsareas animas dum sedula luſtrat
 Austria, in auguſto defixaque tota ſenatu eſt;
 Sublimem folio LEOPOLDVM proſpiciſt, olli
 Hærebat dulcè arridens blandiſſima Proles,
 Cuius & ipſa ſuos vultus ſumebat ab ore,
 Solis vt obiectu nitidiſſima comitur Iris,
 Non frontis vulgariſ honos, conſeſſaque talis
 Munere Cœlicolum formæ indulgentia, qualem

Optarent Charites , atque ars ornare timeret .

Tunc Istri Regina , quis hic ? ò maxima Dium
Fare agè , nam qui sit , non est mihi dicere promptum ,
Et liquet esse aliquem magna de stirpe Nepotum ,
Austriaci nosco præclara insignia labri :

Nosco Aquilam patriam volitantem tempora circum ,
Atque Giganteo vigilatum fulmen in antro
Præbentem Puero . Qualis constantia menti !
Vt non formidant acies ! vt luce scæura

Pascitur , oblatumque manus extendit ad ignem ,
Iam fortis quòd non timeat , dignusque timeri .

Illa sub hæc : clari Archiducis cui publica vota
Suspirant , nullæque vacant à thuribus aræ ,

Hæc hæc effigies : mirari desine vultus
Ætatem supra surgentes : mascula virtus
Cæsaribus venit ante diem . Vix editus infans
Belligera patriam testabitur indole terram .

Augustæ pendere volet ceruice Parentis ,
Non tamen amplexus caperet , neque basia blanda ,
Matris in aspectu , nisi Amazonis ora videret .

Dulce magis genitor quin experietur amata
Os prolis , cum per galeam dabit oscula clausam .

Non lusus teneri , & carmen nutricis amicæ
Suadebunt somnos faciles , cunabula circum

Audiat Austriadum pugnæ , nomenque quod Orbe

Grande sonat Patris, pueriles impleat aures.
 Discat Auos, Atausque, & nomen Honoris amare,
 Quàmque parum distant à morte, silentia vitæ.
 Arte laboratas torua, pictasque cruentis
 Bellorum exuuijs, & dignas Hercule cunas
 Sentiat esse suas, interdumque aspera tangat
 Corpora bellantum, veros dum credidit hostes.

Mox vbi lacteola vocem distinguere lingua
 Incipiet, primis speciosa vocabula labris,
 Et Nilum, & Gangem, tumidamque Boristhenis oram
 Trux Infans proferre volet; bella, horrida bella
 Mirari, patrios, & balbutire triumphos.
 Fræna recusantem Vngariam, dominumque coactam,
 Ferre iugum, Danis Regem, Regemque Polonis
 Reppositum; grauiore sono sed Turcica dicet
 Bella, cadaueribus cum tardior iret Arabo,
 Nec reperiret iter, quâ sese euolueret Istro.
 Tartara lassarent pœnas, & Nauita furuus
 Exanimata graui traduceret agmina classe.
 Quin & scire volet, quo iacta sit alea belli,
 Quo Fortuna loco risit Germana, quis hosti
 Det tumultum campus, quæ nam excepisse feruntur
 Victrices Aquilas, fugientemque oppida Lunam?
 Hæc super accendet stimulis sese æmula virtus,
 Ætatem increpitans seram, laurosque morantes.

Pullus vt armigeræ volucris, quem rupis alebat
 Nidus, vbi primùm firmos intelligit vngues,
 Fulminis & patiens rostrum, negat aëre clauso
 Viuere, iam stabula ante oculos, iam cogitat angues,
 Bellaque, crudelesque dapes, maiorque videri
 Iam quoque patre cupit, cuius sit gloria vinci.
 Sic bellatrici nutritus Cæsaris aulà,
 Cruda rudimenta, & primos in marte calores
 Vt Puer induerit, duce se fera prælia fumi
 Inuito Genitore petet, glacieque profundum
 Primus erit, qui Danubium, Rhenumque sonantem
 Infiliet cristatus eques, quæ funera cerno,
 Palloresque maritarum. Iam Bosphorus horret
 Primum apicem galeæ, & fatalem millibus hastam.
 Non tamen in ferrum sic immemor ibit, vt idem
 Nesciat esse pius, vitamque relinquere victis.
 At quibus ignoscet, vel quos dignabitur ira,
 Æquè felices: æqualia dona putabunt,
 Aut iræ mortem, aut veniæ debere salutem.

Tu modò victricem propiùs complectere dextram,
 Dum placida est; nec adhuc Asiæ de sanguine fumat.

Dixerat. Auspicijs iamque Austria læta futuris
 Ibat in effigiem Arichiducis, labrisque ferebat
 Oscula, sed falsis non agnoscenda labellis,

Interca Partus lux optatissima tandem

Venerat, ex aluo qua NEOBVRGICA Nupta
 Grande puerperium explicuit, cœu rore marito
 Concha grauis, genitalis vbi stimulauerit annus,
 Pandit diuitias vteri, puroque sereno
 Parturit Aurora certantem Matre lapillum;
 At fracta de nube fragor si murmuret, intra
 Conceptus latitans male tutæ viscera matris
 Palpitat, & lucem properat dum visere, perdit.
 Armorum tonitru quamuis Germania latè
 Strideret, horrendumque sonarent omnia Martem,
 Non tamen à strepitu Regalis inhorruit aluus,
 Precipitante metu partum, nam fœtus in ipso
 Fortis adhuc vtero, dubiam trepidare parentem
 Non finit, atque illam, seseque tuctur in illa.

Protinus Augusti natalia fama per Orbem
 Nunciat. Ante alios Ister sua gaudia Ponto
 Septeno ore sonat, sequitur mox Rhenus, & Albis,
 Tardior inde Tagus, Bœtisque, & Tiberis, & Arnus,
 Eridanusque sacer, natusque ad prælia Scaldis
 Conuenere Patrem Oceanum, socioque tumultu
 Letitiæ det signa petunt, spectacula, ludos
 Indicat, nunquam festas maiora per vndas
 Gaudia, non tanto fremuissent Equora plausu;
 Progenies animosa tui Neptune tridentis,
 Si de pacifera remeasset Pallade victrix.

Sirenes modulis, glauci Tritones aquosis
 Insonuere tubis, ipsæ risere procellæ,
 Ventique, pluuiæque, & nubila visâ serena,
 Plauderet vtque magis mutato corpore Protheus,
 Extemplo medijs ignescere cæpit in vndis.

Par terris plausus, Montes candente fauilla
 Altiùs attollit Vulcanus, ab igne Pyrene,
 Adnobæ virgulta flagrant, & Taunus, & Alpes,
 Piniferumque supercilium candescere sentit
 Maurus Atlas, flagrant Hericinia lustra, ruinas
 Perque suas Vesæuus apex, Lipareaque fornax
 Gaudia proiciunt; poterant arfisse videri
 Omnia, ni meliore Polus Phaetonte caleret.

Interea plausus graue murmur, & ignea fama
 Protinus astra super conscendit, & impulit aures
 Austriacæ Regnatricis; tunc fortè parabat
 Effigiem teneri Archiducis dare brachia circum,
 Illi complexus, illi oscula prona ferebat.

Audijt vt genitum, genitoque applaudere terram;
 Axe ruit sine lege, sui, pariterque figuræ,
 Immemor & cæli, terras festina reuifit.

Præcipitata via est; dederant Arctoa quadrigam,
 Sydera, iamque aulam ingreditur, clarumque secuta
 Vagitum ingentis Pueri, cunabula supra
 Sternitur, & totam satiat se Cæsare vero.